

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

O nižji kmetijski šoli na Dolenjskem.

Iz Krškega 2. maja [Izv. dop.*]

Poročilo deželnega odbora glede naprave nižje kmetijske šole na Dolenjskem nam je prišlo to dni v roke in ko ga prečitamo, nam je ostal le ta vtis, da je jako površno in plitvo, dasiravno je na 6. strani zapisano, da „je po tehtnem prevdanku merodajnih okoliščin najbolj ozira vredna ponudba g. Vincencija Smole, glede posestva v Grmu in potem ponudba gosp. J. Lenka glede graščine Raka.“ Merodajnih razlogov, da se v prvi vrsti Grm, v drugi še le pa Raka jemlje v poštev, mi v poročilu nikakor ne najdemo. Morebiti je merodajno, da je „zvedenec“ g. Povše** v 3/4 uri (beri tri četrt uri) ogledal Rako in izdelal po tem „temeljitem“ ogledu svoje poročilo? Da je vsled tega Raka odpravljena od deželnega odbora v 10 vrsticah?

Sicer naglašala poročilo, da bi bilo posebno potrebno, poprijeti se živinoreje, katera bi donosala precejšnjih dohodkov; kje bi se pa več dohodkov imelo, ali na Raki, ki obsega čez 80 oralov travnikov, na katere se lahko napeljava voda, ali pa na Grmu s 39 1/2 oralov travnikov, ki so slabi na vse strani.

Dalje se nam zdi — in tudi vsak otročaj to zna — da je poleg živinoreje za Dolenjsko eminentno važna vinoreja, katero bi bilo treba — ker je še jako primitivna in na nizki stopinji — pri osnovanju nove šole jemati v glavni račun. Šolski načrt zahteva za tršno šolo v naše začudenje samo 10 oralov vinogradov, dasiravno je (poleg živinoreje) vino glavni pridelek, katerega se izvaja, s katerim se tržuje, in kateri daje pozitivne doneske. Če je to res, kje bi se doseglo več dohodkov, na Grmu z 8 1/2 orali raztresenih vinogradov, od katerih je eden okoli 4 or. (v Smoleni vasi) čez pol ure, drugi pa okoli 4 1/2 or. (v Hrušici) čez poldrugo uro od doma oddaljen, ali pa na Raki, ki obsega čez 19 oralov arondiranih vinogradov? Mi smo tukaj naglašali glavne kulture: travnike in vinograde, katerih obsega Raka še enkrat toliko in bolj ugodne lege, nego Grm, tedaj nij težko izračunati, katero posestvo je večje vrednosti.

Dalje ima Raka krasni grad s 24 sobami, izvrstna gospodarska poslopja, vse v jako dobrem stanu in pokrita z opeko, tu več decenij nij treba pravnobenskih popravil; kakor uže omenjeno, vse

solidno, ter kar pripravljeno, sprejeti učelnike, učence in vse šolske priprave; Grm ima grajščino in druga poslopja s šintelni pokrita, sploh so lesene stavbe precejšnjega popravila potrebne. Nek merodajni gospod, ki je ogledal Grm in potem Rako, se je izrazil, da bi definitivna popravila v Grmu prizadevala nad 15.000 gld., kar bode vsak nestrokovnjak pritrdil, če se le pomisli, da zid sam na sebi ne prizadeva ravno velikih stroškov, pač pa so stroški za popravljanje in preuredbe lesenih stavb ogromni. Stroški pr. 3318 gld. v poročilu deželnega odbora so gotovo le za provizorične preuredbe in stavbe pri poslopih v Grmu zračunjeni, ker v sedanjih dragini pri tako veliki grajščini s pristranskimi poslopi za popravila in preuredbe 3000 gld., kar nič ne zaleže.

Tedaj ima Raka tudi gledé poslopij eklatantno prednost pred Grmom.

Posestnik Raške grajščine je pripravljen, od kupnine za 85.000 gld. odjenjati 5000 gld., tedaj jo prepustiti za 80.000 gld. dinarjev.

Razun tega, da je Raka za 10.000 gl., oziroma za pri poslopih v Grmu zračunjena potrebna popravila z 3318 gl. (kateri stroški so pa brez vse dvombe prenizki) — tedaj skupaj za najmanj 13.000 fl. cenejša od Grma, je treba tudi v odločni poštev jemati, da ima Raka ravno glavne kulture, to so vinogradi in travniki, še enkrat toliko, kakor Grm, in dalje, da ne leži v točnatem obnebbi (Hagelregion), med tem ko je — žalibog — okolica Novomeška izpostavljena vsakoletni toči. Na Raki je tudi sadonosen kraj, kakor malokje na Dolenjskem. Na kratko, naveli smo tu poglobitve in merodajne faktorje, iz katerih logično sledi, da je mej vsemi ponodbami v prvi vrsti za kmetijsko šolo sposobna grajščina Raka, ker ona obsega vse pogoje za živinorejo in vinorejo, za poljedelstvo *) in bčelarstvo in ona ima v sebi garancije lastnega vzdržavanja in obstanka. Naša dežela nima denarja za zavreči, treba jo je obvarovati nepotrebnih stroškov. Tukaj gre za ogromno svoto, tedaj upamo, da se bode stvar temeljito rešila, ne pa površno.

Kranjski deželni zbor.

(6. seja.) (Konec.) Dr. Bleiweis v daljšem govoru kritikuje predloge finančnega odseka in zagovarja in hvali usmiljene sestre. Potem pa stavi sledeče predloge:

1. Od deželnega odbora naprošeni do-

*) Šolski načrt (po naših mislih), kateri zahteva 60 oralov njiv, primerno promalo (10 oralov) vinogradov naglašala. Nižja šola se bo komaj pečala s tem, da bi poskušala na njivah s sejalicami itd.

datek kredita za l. 1864. v znesku 10.000 gld. se dovoljuje proti natančnemu računu.

2. Deželnemu odboru se naroča, da novo pogodbo sklene z usmiljenimi sestrami, katera pogodba ne škoduje deželi in je na vse strani pravična in pri sklepanji katere ima gledati deželni odbor na predloge finančnega odseka.

Ko so še govorili poslanci dr. Schrey, Dežman in poročevalec baron Abfaltrern proti predlogoma dr. Bleiweisovima, se glasuje ustno o njih.

Prvi Bleiweisov predlog se zavrže z 17 proti 10 glasom, drugi z 18 proti 11 glasom. Potem se vsi predlogi finančnega odbora sprejmó. Da so bili vsi predlogi finančnega odbora sprejeti, zahvaliti je samo poslancem narodno-liberalne stranke in gosp. Horaku, ki so glasovali za predloge finančnega odseka, po katerih bode deželni odbor lahko sklenil povoljnjšo pogodbo za deželo z usmiljenimi sestrami in se deželi prihrani 10.000 gold. Konec seje ob 3/4 na 4 popoldne. VII. seja kranj. deželnega zbora je denes.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. maja.

Cesar je v Dubrovniku obiskal hrvatske narodne učitelje, vpisal svoje ime v knjigo po hrvatski in svoje zadovoljstvo izrekel. Menj zadovoljen je bil z italijansko navtično šolo. Na večer 1. maja je bila razsvetljava, narodni ples pred rezidencijo. — 2. maja pak je prišel cesar v Kotor, kjer ga je večeraj imel črnogorski knez obiskati. — Poljedelski minister Chlumetzky se je vrnil na Dunaj.

Hrvatski „Primorac“ svetuje hrvatskim Primorcem ob cesarjevem prihodu v Reko iti in pokazati, da so Hrvati: „Mi moramo dokazati,“ — piše — „da smo mi staroselci, a ono doselice, da je jezgra pomorstva naša, a samo zaodvejena talijanštinom. Tomu ne treba ni priprava, ni napore, ovo je posao, koj treba prepustiti Riečanom. Na oči kruni, koja zato potuje, da se upozna sa običaji i željami svojih pukova mi nesmiemo propustiti možda jedine prilike da joj naše želje neizjavimo, naš hrvatski značaj neiztaknemo. — Mi Primorci ne smijemo dopustiti, da kralj in njegova pratnja krenu iz Rieke pod utiskom magjarsko-talijanskih demonstracija. A da i neima druge koristi, nego, da pred njom spasimo čast i hrvatski značaj Primorja, to je već za nas dostatno poticalo, da na Rieku dodjemo.“ — V enakem smislu govori uveden članek v včerajšnjem zagrebškem „Obzoru“.

Vnanje države.

Hrvatje se oglašajo, da hote imeti Hercegovino; namreč „Primorac“ piše: „Složimo sve svoje sile u tu svrhu, narod, sabor i vlada neka kriepko naglase hrvatsko pravo na te zemlje, gradovi i županije, sela i občine, mladići i starci svi pregnimo za

*) Primeri dopis v št. 95 „Slov. Nar.“

***) O čegar zvedenstvu imamo pa vsi, ki ga uže od mladega poznamo, jakó male misli. Ur.

tim ciljem ter složno zaorimo gromko i mu-
ževno, da nam glas dopre priestolnih visina:
Hrvati istu ono, što je njihovo od starine, ono,
što im je za budućnost potrebno, njihova
da bude Turska Hrvatska i Hercegovina! —
A o Bosni neka odluči volja onoga naroda i
svladatelji turskoga gospodstva.“

Francozki vodje raznih strank se-
danje za republiko glasovavše većine se
skušavaju zediniti v raznih točkah, ki jih
bo imela prihodnja narodna skupščina na
dnevnom redu. Te so: razpust skupščine v
novembru, proračun za 1876, volilna in tis-
kovna postava, postava o vojnem general-
štabu in vojaškem oskrbovanji. Postava o
učnej svobodi se bode odložila prihodnjeje
skupščini, ki izide iz novih volitev.

Iz **Rima** se brzjavlja, da so prva
dela o sklepanji nove trgovinske pogodbe
mej Italijo in Avstrijo toliko uže storjena,
da se kmalu začne skupno delo.

V **Gnezem** na Pruskem je vlada
škofa Cibihovskega izpodila iz Poznanjske
provincije in ga je 1. maja policaj črez
mejo spremil.

Dopisi.

Iz Tolminske okolice 1. maja.

[Izv. dop.] Iz dolzega zimskega spanja vzbudi-
la se je narava, ravnata in hribje sta za-
dobila zopet naravno lepoto, ptički žvrgolé
in naznanjajo, da je nastal pomladanski
čas, katerega se veseli mladost in starost.
Da, vzbudila se je narava, vzbuja se pa
tudi v naših srcih narodna zavest od dneva
do dneva bolje, zaveda se tudi priprosto
ljudstvo svoje narodnosti vedno več. Nij še
preteklo mnogo let, kar je bilo pri nas še
vse v zimskem spanju, a sedaj je uže mnogo
bolje, da, reči smem, pri nas se je v krat-
kem času narodna zavest tudi pri pripro-
stem kmetiči pokazala. — Živ dokaz temu
je, kako ga zanimiva vsak narodni boj, ter
tudi on čuti, da so narodna društva jako
koristna.

Čujem veselo novico, da se v Volčah
(precej velikej vasi blizu Tolmina) snuje na-
rodna čitalnica, katera je bila uže skoraj
popolnem pozabljena. Marsikoga bi jako ve-
selilo, ko bi se ta vest kmalu uresničila,
kar bi bilo tu jako lahko, ker ne opovira
niti duševno niti materialno stanje, le prave
volje nam je treba in potem gre vse. Kli-
čem vam torej: domoljubi na noge, ter po-
kážite tudi drugim Slovincem, da ste pravi
sinovi majke Slave, kajti le na tak način
moremo proti krutemu sovražniku naše na-
rodne pravice zabraniti! Naj veljajo te
vrstice tudi drugim krajem, kjer počivajo
naša društva v miru, da jih zopet oživé.
Pokažimo s tem našim sovražnikom, da
nismo njih sluge, ter da naš boj mora prej
ali pozneje k nam zmago prinesiti.

Iz Notranjskega 1. maja [Izv.
dop]. Posl. Pakiž je v IV. seji deželnega zbora
omenil reči zastran plačevanja za učitelje.
On misli, da, če učitelj nij nastavljen, naj
bi se denar ne pobiral ali pa naj ostane šol-
skej občini, ki mora biti brez učitelja. Mnenja
poslanca Pakiža v omeneni zadevi ne more
lahko po mojih mislih misleči prijatelj na-
predka v šolstvu odobriti. Ako bi se mnenje
g. P. uresničilo, da bi učitelja le tista občina
plačevala, kjer bi bil taisti nastavljen, potem
bi ena ali druga občina le nato delala, da
bi učitelja odpravila, da bi potem plačati
ne bilo treba.

Občine na Kranjskem nijso tako izob-
ražene, da bi izpoznale korist šole; in

zraven tega bi se pa žalibog še dobili du-
hovniki, ki bi potem združeno z občino na to
delali, da bi se učitelj, katerega bi mogla
občina dobro plačevati, odpravil, in namésto
taistega se organist in cerkvenik za manjšo
plačilo dobil. Nahajajo se pa tudi tako maj-
hene šolske občine na Kranjskem, da bi vsled
postave, od 29. aprila 1873 brez pomoči dru-
zih občin nikakor ne mogle učitelja vzdr-
žavati.

S tem, da morajo dosedaj vse občine
za učitelje plačevati, če ga imajo ali ne, je
storjen velik napredek v šolstvu. Sliši se
dostokrat, da iščejo občine učitelja, ki
bi ga sicer ne iskale, ako bi od šolskega
plačila proste bile. Le žeteti bi še bilo,
da bi blagovolil slavni deželni zbor spre-
jeti predlog, ki ga je uže v lanskej se-
siji stavil poslanec g. Adolf Obreza,
namreč, da bi se vse potrebščine za ljudske
šole na Kranjskem iz normalnega šolskega
fonda resp. deželnega fonda izplačevale; s
tem bi se odpravili vsi še dosedaj obstoječi
dohodki posameznih šol, kakor naturalne in
denarne zbirke, občinske priklade itd., ter se
s tem ljudska šola kot deželna zadeva pro-
glasi. Takó bi veliko sitnostij krajnemu šol-
skemu svetu odstranjenih bilo. Dostokrat se
mora slišati, ko se denarna ali naturalna bira
skupaj spravljajo za šolske potrebščine, besede
rekoč, da uže za šolo pri davkariji plačujemo,
in tako ima predsednik krajnega šol. sveta
dostokrat velike sitnosti pri oskrbovanji
denarja za šolske potrebščine.

Torej, kakor je lansko leto sl. deželni
zbor šolski denar iz šole odpravil in si s tem
veliko zaslugo v šolstvu pridobil, tako naj
blagovoli letos še dosedaj denarno in natu-
ralno biro odpraviti in šola naj postane de-
želna naprava.

Predsednik krajn. šol. sveta.

Iz loške doline na Notranjskem
26. aprila [Izv. dop.] Čudni so res nekateri
naši duhovniki in posebno naša fara ima
menda najnetolerantnejše in naj bolj fanatične
dušne pastirje (?). Oni hujskajo in bučejo
zoper svobodnjake ter jih nazivljajo i . . .
Človek, kateremu je mar sprava mej narod-
nima strankama in govori o tej zadevi z
takimi fanatiki, izgubi vso nado, da bi se
sprava kedaj dovršila. Oni ne mogó trpeti
svobodnjakov poleg sebe in pravijo, da se
ti morajo kar povrniti v naročje matere cer-
kve. A vera, — „cerkev“ ne — le njih
gospodstvo jim je v mislih. Narod bi radi
pri tleh držali, da bi bil bolj „veren“. Za
naprave, ki bi narodu zboljšale materialno
stanje, se še ne zmenijo. In če jih kdo
drugi na delo prigovarja se mu smejejo in
pravijo čemu? Sicer — saj jih poznamo.
Če tudi smo uže v 19. stoletji, vendar je
duhovenska brezobzirnost še vedno srednje-
veška.

V soboto bil je pri nas nek krst. Za
botra bil je nek civiliziran mož, posestnik v
našej dolini, ki se pa „gospodom“ ne da v
kozji rog vgnati z njih frazami. Pred krstom
ga začuden povpraša naš fajmošter, kako se
more on krsta udeležiti kot boter ker nij
kristijan? Boter pa pravi: „kaj me nemate
več v krstnih bukvah zapisanega? sem-li uže
izbrisan izmej krščanske črede?“

Tako je vprašal ali insultiral fajmošter
le zá to, ker je omenjeni boter parkrat
mašo zamudil zaradi slabega vremena in nij
fajmoštru prišel k spovednici pokorit svojo

pregrešno dušo. In to se je godilo v pričó
druzih!

Nij li tako postopanje netaktno? Je li
vabljivo za botre? Slišal sem uže, da izmej
olikanih noben več šel ne bode, ker bi bil
izpostavljen enakemu insultiranji obolega du-
hovnega.

So li fajmoštri odgovorni za naše duše?
Če so, — slobodno, — tedaj bodo pa go-
tovo prišli vsi v pekel, in mi tedaj v —
nebesa.

Šolo bode menda naš župnik tudi pustil
zapreti, ker učitelj nij bil zaradi bolehnosti
pri maši par nedelj. O „sancta simplicitas!“
S takimi fanatiki nij moč sprave, hvala bogu,
da jih je tscih malo.

Iz Maribora 2. maja [Izv. dop.]
Lepi mesec maj, veseli mesec! Prvi maj, ve-
seli dan. Vse se ga veseli. Vse se raduje,
da je zopet Vesna mesto Morane kraljevati
začela. Posamezni, družine, društva si prvi
maj volijo za razveseljevanja. Vsak, ki je
bil kedaj dijak, se radostno spominja prvega
maja, starega „majalis“. Prvi maj je na-
vadno edini dan, katerega se mladina mej
šolskim letom najbolj veseli: da zapusti
mestno zidovje in se veseli oživele narave.
— Gotovo so tudi letos dijaki drugod izlete
napravili, ali mariborski ga nijso. — So-li
tako zaspani? Gotovo ne. Zadnjih štirinajst
dnij sem mej dijaki na šetališčih družega
nijiš čul nego: „prvi maj“, — „izlet“, —
„Nemci“, — „Slovenci“, — „skupen izlet“,
— „ravnatelj“. Povsod si lahko zapazil ve-
liko razburjenost. — Izleta pa vendar nij
bilo! — Nij čudno? — Gotovo. — Na ma-
riborskej gimnaziji sta oba življa nemški in
slovenski tako močna bila, da so Slovenci
za se in Nemci za se napravljali izlete. —
Nekaj let sem pa nemška stvar hira.
Nemški izleti izostajajo. Letos se Nemci
združijo s pripravniki, (!) realci, in še
drugimi življi, da napravijo izlet. Naznanijo
ob svojem času ravnatelju kraj, kamor so
namenjeni. Tudi Slovenci povedo ravnatelju,
da bodo tu in tu izlet napravili in ga prosijo
za dovoljenje. Nij mu po volji. Rajši bi bil,
ako bi letos vsi dijaki skupen izlet napravili.
Slovenci povedo to Nemcem, ti pa pravijo:
Mi se sedaj z vami ne moremo družiti, ker
smo se uže s pripravniki itd. dogovorili. Ra-
zen tega se je še več uzrokov našlo, zakaj
bi bil skupen izlet nemogoč ali vsaj siten in
nepriičen. Pove se to ravnatelju. Ta je na
videz zadovoljen. Ali glej ga! Slovincem
prepove tri kraje zapored. Tako stvar
zavleče, da Slovenci pravijo „sem ali nika-
mor“. Kar se mu nij z zvijačo obneslo, hoče
s silo doseči. „Dobro! ker se nečete rado-
voljno združiti, ne bo prvega maja prosto,
ako ne napravite skupnega izleta“. (Alias:
„ako nečete z Nemci iti!“) „Z Nemci ne
idem“, pravi vsak, „rajši grem v šolo“. Tudi
Nemci so proti skupnemu izletu. Ali oni so
uže razne korake storili, zanašaje se, da jim
bode dovoljeno s pripravniki itd. v odločen
kraj izlet napraviti, ker se jim nij prepove-
dalo, niti določno povedalo. Šlo jim je to-
rej za gaber. Glejte jih! „Združimo se ná
videz s Slovenci, toliko, da bo prosto.
Potem se nam nij treba dalje za Slovence
brigati. Povabimo jih torej, da gredo z nami
v B . . .“ tako so sklenili. Ravnatelj in Nemci
sklepajo, — Slovenci pa obrnejo. Vse rav-
nateljeve nakane in zapreke so izprevideli,
sklep in namen združenja Nemcev so izve-

deli, za to pravi vsak: „z Nemci ne idem itd.“ — Prvega majnika je torej izlet v šolo z knjigami pod pazduho. — Pa glej zvito bučo, kaj si še več zmisli. Še pred vuzmom na cvetni četrtek in soboto je nekaj slovenskih dijakov postavilo prestopilo, ki prepoveduje krčme, kavarne itd. posebno po noči obiskovati povprek, in le sedmo in osmošolcem dovoljuje. Dečki so na to celo stvar že pozabili, ko naenkrat ravnatelj 29., 30. aprila konferencijo skliče, ne da bi jo oficijalno vsem profesorjem naznanil, in ta prav po nemško zaključil, da slovenskim dijakom napeče, jih prvega maja v soboto od večera čez dvanajsti zapreti za pokoro! — Gotovo veseli prvi maj!

Jasno je, da so Nemci toliko ako ne več krivi, i da skupnega izleta nij bilo. Ker gotovo bi bili Slovenci bedasti, ko bi se dali Nemcem le kot sredstvo rabiti, ako bi v, od Nemcev (ki jih je le mala pešičca) določen kraj šli, ako ne bi bili nevoljni se s takimi združiti, ki svoje sošolce zametavajo se z drugimi zvežejo i le na zadnje prisiljeni se jim sebično in zavratno približati hočejo. Ali čudno je, da nemški ravnatelj, ki hoče celo biti nepristranski, vse na Slovence vali. V nižjih razredih celó pravi, naj se pri Slovencih gornje gimnazije zahvalijo, da bo prvega maja šola. Tem bolj je ta stvar čudna, ker se iz celega njegovega postopanja proti slovenskim dijakom vidi, da je na to meril, da Slovenci nobenega izleta ne bi mogli napraviti in bi se morali z Nemci združiti. Nemci so se namreč celo leto z pripravniki, realci, in še drugimi, — ne dijaki, — v muziki vadili, vadili so se še v petju, a nijso tega naznanili, ravnatelj je za vse zvedel, a nij jim nič rekel. — Slovenci so pa za dovoljenje prosili, da bi se sami mej soboj v petji vadili; a se jim je dovolilo za kratek čas, potem pa brez usroka prepovedalo! — Ravno tako je zvedel, da so i Nemci omenjeno postavo o obiskovanju krčem prestopili, pa pri teh je oko — zatisnil!

Prvega se štipendije izplačujejo. Vendar mora ravnatelj tudi svojo potrjenje na pobotnico napisati. In napove torej 1. soboto naj se mu pobotnice prineso, ob enem pa tudi pove, da je blagajnica prosila, da naj dijaki še le tretjega pridejo in zaradi tega pravi, „tudi ne bom prej pobotnic potrdil“. Pa opekeli se je. Nekateri dijaki so namreč šli k izplačevalni blagajnici in vprašajo zakaj ne bi oni denes prvega dobili svojih štipendij izplačanih. Ta pa o celi stvari nič nij vedel in pravi naj le pridejo, in se čudi nad takim vprašanjem!

Ne vem bi li obmiloval slovenske dijake, da se tako z njimi ravna, ali bi se profesorjem čudili, da vsi tako plešejo kot ravnatelj igra, ali pa bi ravnatelja zavidal zaradi njegove velemoči. Gotovo pa si s takim pristranskim obnašanjem, s tako netaktnostjo ne bode spoštovanja, ljubezni mej učenci pridobil. Gotovo ne bode prijateljstva in mira mej mladino s takimi pomočki sejal, s pripomočki, ki so, kakor se kaže le pomočki nemške propagande! Žalostna majka!

Iz Hrvatskega 2. maja. [Izvirni dopis.] Potovanje Nj. Veličanstva v Dalmacijo je obudilo občni pozor domačih in inostranih državnih krogov, ter dalo povod novej politiške kombinaciji. Do sedaj se je namreč o tem govorilo in razpravljalo: kako bi se Dalmacija s Hrvatsko in Slavo-

nijo in s tem posredno z ogersko državo zedinila. Kraljevo potovanje v Dalmacijo je pa to preobrnilo, in sedaj se kombinacija glasi: kako bi se Hrvatska in Slavonija z Dalmacijo in s tem s Cislajtanijo združili? To kombinacijo je najprej „Augsburgerica“ v enem dopisu iz Zagreba prinesla. Kdo ve, kake zveze „Augsburgerica“ ima, in kdo njene dopise iz Avstro-ogerskih dežel piše, ne bode dvomil, da ta kombinacija nij brez temelja. Če to kombinacijo ne bi bila „Augsburgerica“ prinesla, nego kateri drugi list, se gotovo v časopisih ne bi tolika važnost na njo polagala, kakor se polaže. Denes to kombinacijo vsi avstrijski in ogerski politični listi resno promozgavajo. Avstrijski z dopadanjem, ogerski z negodovanjem. Naše „Narodne Novine“ skoro bolje na ogersko, „Obzor“ pa skoro bolje na avstrijsko stran vlečeta, odločno se pa še vendar nijsta izrazila. S to kombinacijo bi mi — če uže drugo ne — vsaj to dosegli, da bi celokupnost trojedine kraljevine resnica postala, nadalje pa — kar bi bog dal in sreča junaška! Pri nas je še zmirom došta gradiva za ustvarjenje avstrijske stranke, posebno v vojniškej krajini. Magjari so pokazali, da znajo narodnosti tlačiti, kulturne zavode rušiti, rodoljube proganjati, dolgove delati, nove davke razpisavati itd., drugoga pa nič. Magjarsko gospodarenje je oslabilo celo monarhijo, in za to imajo drugi v avstro-ogerskej državnej skupini živeči narodi pravico Magjare zavrniti, da naj, ali bolje gospodarijo, ali pa da jenjajo, da druge soboj v brezno ne potegnejo. To zavrnjenje je za druge avstro-ogerske narode postulat vzdržanja samega sebe. — Ban Mažuranič je na naglem v Budim-Pešto odpotoval. Kakor se čuje poklical ga je Tisza tja. Brž ko ne, bi rad se še popreje z njim posvetoval o politiškej situaciji, predno bo Mažuranič vračajočega se iz Dalmacije kralja in cesarja na Reki (11. t. m.) pozdravil. — Sicer pa živimo z Magjari zopet v razporu. Nedovoljenje železnice do Zemlina, odpuščenje domačih tehnikov iz železniške službe, uvedenje magjarsčine pri raznih finančnih uradib, to so sama „gravamina“, ki jih na rovaši imamo. Nasproti Magjarom smemo samo z enim očesom in z enim uhom spat, z drugim očesom in z drugim uhom pa moramo vedno na straži in na oprezu biti, da nas, prosto govoreč, ne ogoljufajo.

Domače stvari.

— (Dnevni red VII. seje deželnega zbora kranjskega), katera je denes dopoldne ob 10. uri je: 1. Branje zapisnika VI. seje. 2. Naznanila zborničnega predsestva. 3. Poročilo finančnega odseka o proračunih bolnišnega, porodišnega, najdenišnega in norišnega zaklada za leto 1876. 4. Poročilo finančnega odseka o računskih sklepih kranjskih ustanovnih zakladov za leto 1874. 5. Poročilo finančnega odseka o proračunu deželnega zaklada za l. 1876 in o peticijah ta zaklad zadevajočih. 6. Utemeljevanje predloga g. poslanca barona Apfaltrerna z načrtom postave za odvezo zemljišč od davščin in stvarnih odrajtvlj za cerkve, duhovske rede, župnije in za njihove namestovalce. 7. Ustna poročila o peticijah.

— (Strelec) ljubljanski so v nedeljo prvič na strelišči streljali in šli so na

strelišče s svojo zastavo spremljani od mestne godbe. Cesar je društvu dovolil veliko loterijo, da si iz dohodkov lahko napravi novo strelišče, ker na sedanem je daljava uže premajhena. Ako dobe po loteriji dovoljen znesek, hočejo strelišče napraviti na polji blizu Rožnika. —x—

— (Jutri) je slovensko gledališče na korist občno priljubljene slovenske igranke, gospodične C. Podkrajškove.

— (Divjega petelina) izredno lep eksemplar je v Jelóvici v lovu g. župana pl. Kapusa ustrelil predvčeranjem ljubljanski lovec, znani trgovec g. Regoršek. —x—

— (Revolver.) V nedeljskem listu smo poročali le na kratko o smrti, ki je zadela vsled neprevidnosti Jan. Lenčeta v Savljah. Natančneje se nam od tam piše: 30. aprila dopoldne pride Janez Lenče iz Savelj k Primožu Čižmanu v Tacen št. 22, kupovat stelje. Skleneta „kupčijo“, in potem pokaže mej različnimi pogovori P. Čižman svoj 6cevni revolver, jame mu ga razlagati in kazati mehanizem, ter ga Lenčetu prav blizu obličja drži, kar Čižman nevedé napne petelina, revolver se sproži in krogla prodere Lenčetu glavo skozi sredo čela, ter mu obtiči zadaj v možganih. Pripetilo se je to ob 11. uri dopoldne, a J. Lenče je umrl še le drugo jutro 1. majnika ob 4. uri rano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez streškov po izvrstni Revalescière du Barry v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i nadubo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Déde, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradí vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bolenju v obistih (n mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pranih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo. Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Spričevalo št. 76.921.

Obergimperu, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar požitij nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav. Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno blijuvalo, kar vsa zdravila

nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesciere ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgotnem bolehanji glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehaje sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušateljja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalesciere je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušeah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušeah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Diechtl & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Lodzi Ludvig Müller, v Mariboru M. Morio, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih. tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Naznanilo prodajalnice!

Tovarniška zaloga platna in novošegnega blaga

na Dunaji,

Josefstadt, Kochgasse, št. 36,

Vhod skozi „Alserstrasse“,

je sklenila, svoje izdelke, ne več kakor dosedaj izročevati le prodajalnicam 27 krajcarjevim, temuž preskrbljevati prodajo v velikem in na drobno sama, ter določila za vse predmete enotno ceno za 1 kos 30 vatlov za gold. 7.50, tucat z 12 kosi za 3 gold. in sicer sledeče predmete pravobarvanega perkalina po 30 vatlov, batist, jaconete in mousseline, novošegne robe za obleko, škotske in gladke barve, volnata preja, holandsko, belfaško in domače platno, beli širting in šifon na srajce, žnorice in barvani

parhant za obleko, angleška platnena roba za domačo obleko, bela dvojtkanina in damaškova roba, barvani posteljni kanafas, beli in rumeni nanking, pisana roba za meblje, bela obrobljena zagrinjala, damaškovi in dvojtkaninovi robci. Daje tucat 12 belih robcev od rumburškega platna, najfineji, žepni robci od batista z barvenimi obrobeci, servijeti od dvojtkanine in damaška, bele in barvane čisto platnene desert, turške piké obrisače, batistni in kotonni robci za na glavo, barvene in plave, gospodske žepne rutice, in vsi v to stroko spadajoči predmeti. Naročila iz dežele se baš tako vestno in pošteno izvršujejo, kakor bi se izbralo osobno a kar ne dopade, se takoj vzame nazaj.

Adresa je:

An die Fabriks-Niederlage,
Kochgasse 36 in Wien.

NB. Za poskušnjo razpošiljamo tudi polovične kose 15 vatlov in pol tucata 6 kosev. (50—10)

Dunajska borza 4 maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankoveih	70 gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	75	"
1860 drž. posojilo	111	85	"
Akcije narodne banke	963	—	"
Kreditne akcije	233	75	"
London	111	15	"
Napol.	8	88	"

C. k. cekini 5 26
Srebro 102 80

Franjo Zeleznikar

naznanja slavnemu p. n. občinstvu, da se je preselil iz Trsta v Ljubljano, in da je tukaj odprl svojo (149—1)

krojaško delavnico

na stolnem trgu hiš. št. 302,
ter se priporoča z obljubo, da bode izročena mu dela znirom vestno in točno izvrševal.

Agenturen!

Von einem älteren best renomirten Bankhause werden zum Verkaufe von Anlehenslosen und Staatspapieren für alle grösseren Orte vertrauenswürdig und tüchtige Agenten gesucht und zwar unter sehr günstigen Bedingungen. Offerten sind zu richten an das Bankhaus

(151—1) E. Kramer in Prag.

Beste Nähmaschine der Welt. Za Kranjsko izključljivo le pri podpisnemu!

Poleg originalnih
Howe šivalnih strojev
se nahajajo pri meni skoro vsi znani
šivalni stroji

tujzemski po zelo znižanih cenah in
v velikem izboru. (58—7)

Ljubljana, židovska ulica št. 228.

S posebnim spoštovanjem

Franc Detter.

Piccolijeva lekarna „k angelju“

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarna v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši nego vsaka druga zobna voda

in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobol in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob,

zoper difteritis ali vnetje grla in skoruh, prijetnega dcha in okusa, krepi daje zobno

meso, in je sploh neprijetljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusiti, dai mu

bode gotova prednost, vzle vsim enakim izdelkom. I steklenica 60 kr., I skatija 40 kr.

Rižje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezokusno in ne slabo dišeče, I originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdicjev pulver. Nareja se z čiste keminih tvarin. I skatija 80 kr., I tucat skatej 6 gld. 60 kr.

Pravo vinski žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vseh notranjih in zunanjih prisađih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. I steklenica 40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter razlize organe in ude z nova okrepi in oži. I steklenica 80 kr.

Glycerin-Creme, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. I facon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Trolejni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi univalnimi vodami, lepotilcem in lepotilnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. I steklenica I gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podelj izvorno brhkost in cvrtost, kar se nahaja le pri mladini. I paket 10 kr., I skatija 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrtvih sredstvih izhaden. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. I steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Uteinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivo sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. I steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočji se pošto proti poštnemu povzetju. (132—5)

Uradno naznanilo.

5. maja 1875.

Razpisane službe: Na narodnej šoli v Lescah (c. kr. okraj. šolski svet v Radovljici) učiteljska služba z letno plačo 400 gld. do 20. maja. — Na enorazrednej narodnej šoli v Preserjih (c. kr. okr. šol. svet v Ljubljani) z letno plačo 500 gld. do 15. junija t. l. — Služba okr. zdravnika v Postojni z letno plačo 300 gld. do 20. maja t. l.

Tujci.

3. maja:

Evropa: Rinardo, Razoni iz Trsta. — Pirnat iz Eibiswada. — Dvornik iz Krške vasi. — Leitner iz Brežic.

Pri Slonu: Deutsch iz Siska. — Bregar iz Ribnice. — Stöcklinger iz Pontabla. — Lashes iz Atene. — pl. Hofer iz Dunaja. — Piler iz Gradca. — Breznik iz Konjic.

Pri Maliči: Neuf iz Dunaja. — Finck iz Gradca. — Baraz iz Senja. — Bischof iz Aleksandrije. — Varl iz Radovljice. — Pere iz Kočevja. — Neuman, Krilschein iz Dunaja.

Pri Zamorci: Šabec iz Zagorja. — Rakovec iz Gradca. — Kürschner, Komatar iz Ptuja.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Zahvala in priporočilo.

V magacinu za špecerijsko blago so žveplenke se vnele. Preiskava je kazala, da so podgane žveplenke grudle in tako njih vnetje uzročile. Zaradi pomanjkanja zraka se ogenj nij mogel razprostrati po drugem blagu. Le žveplenke so zgorele. Žvepleni duh pa je okužil skori vse blago.

Peštansko društvo je škodo preiskalo in po glavnem zastopniku gosp. Franjo Drenik-u tako poravnalo, da sem popolno zadovoljen.

Jaz se za to topla zahvaljujem in Peštansko društvo živo priporočam.

August Gustin,
kupec v Rudolfovem.

(150)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.